

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 228/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Perhács s.r.o., Jelenec 353, proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 28C/66/2022-88 zo 16. novembra 2023, rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Co/20/2024-147 z 19. júna 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/188/2024 z 9. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. marca 2026 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, krajskému súdu, resp. najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo konanie medzi sťažovateľkou a žalovanou Slovenskou republikou zastúpenou Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky o náhradu škody v sume 5 488,89 eur a nemajetkovej ujmy v sume 80 000 eur (s úrokom omeškania vo výške 5 % ročne) podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), ktorá mala byť spôsobená nezákonným uznesením o vznesení obvinenia zo 6. júna 2016 a nesprávnym úradným postupom vyšetrovateľa, keďže sťažovateľ bol následne spod obžaloby oslobodený rozsudkom z 28. marca 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 27. augusta 2019. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu škody vo výške 1 600 eur a náhradu nemajetkovej ujmy

vo výške 10 000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 49,78 %. Pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy okresný súd zohľadnil povahu trestnej veci (zločin nedovoleného ozbrojovania), rozsah hroziaceho trestného postihu (tri až osem rokov), skutočnosť, že sťažovateľ bol stíhaný na slobode, okolnosti vydania nezákonného uznesenia, dĺžku konania (tri roky, dva mesiace a tri týždne) a prihliadol na to, že konanie sa viedlo aj na súde. Okresný súd bral na zreteľ aj maximálnu výšku odškodňovania podľa § 17 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu (päťdesiatnásobok minimálnej mzdy v roku 2019) a na rozhodovaciu prax v obdobných veciach (5Cdo/4/2018 – 11 063 eur, 3Cdo/156/2017 – 10 000 eur, 8Cdo/177/2017 – 8 500 eur). K judikátom, na ktoré odkazovali sporové strany, konštatoval, že je zrejmé, že v tejto oblasti sú priznávané rôzne výšky náhrad nemajetkovej ujmy, čo súvisí s jedinečnosťou každého prípadu (body 66 od 68 rozsudku okresného súdu). Okresný súd považoval z predložených listín za preukázanú úhradu trov obhajoby, a teda vznik škody sťažovateľovi iba vo výške 1 600 eur. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) (s odkazom na 7Cdo/339/2021) okresný súd považoval za základ pre výpočet pomeru úspechu výšku prisúdenej nemajetkovej ujmy, ku ktorej pripočítal výšku uplatňovanej náhrady škody (15 488,89 eur) a za priznanú považoval sumu 11 600 eur predstavujúcu úspech sťažovateľa v rozsahu 74,89 % a neúspech v rozsahu 25,11 %, čistý úspech tak predstavuje 49,78 % (bod 77 rozsudku okresného súdu).

3. Na základe odvolaní sťažovateľa i žalovanej krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Pripomenul, že na život sťažovateľa mali dopad okrem nezákonného trestného stíhania aj neusporiadaný rodinný život a ďalšie trestné stíhanie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby (porov. aj bod 62 rozsudku okresného súdu), v ktorom bol aj odsúdený, na čo okresný súd správne prihliadal pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy (bod 26 rozsudku krajského súdu). Okresný súd podľa neho vychádzal z ustálenej súdnej praxe, že v časti nemajetkovej ujmy má žalobca vo veci plný úspech, ak mu ju súd prizná bez ohľadu na jej konkrétnu výšku, ktorá závisí od úvahy súdu. Výška náhrady škody však od tejto úvahy nezávisí, žalobca ju musí preukázať. Okresný súd tak správne zohľadnil neúspech sťažovateľa v nároku na zaplatenie skutočnej škody (bod 31 rozsudku krajského súdu).

4. Proti rozsudku sťažovateľ podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a svojvoľné z dôvodu absencie postoja k otázkam zásadného právneho významu vzneseným sťažovateľom v dovolaní, resp. vysvetlenia, prečo sa nimi nemusel zaoberať. Konkrétne vo vzťahu k námietke neprimerane nízkej náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutia (rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/118/2016, Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/106/2013 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010), no najvyšší súd nijakým spôsobom nevysvetlil, prečo sa od nich v prejednávanej veci odklonil, ani neoznačil iné existujúce rozhodnutia v identických právnych veciach, na ktorých založil svoj záver o odmietnutí dovolania.

6. Sťažovateľ napáda aj nesprávnu interpretáciu § 255 ods. 1 a 2 CSP krajským súdom. Jeho vec je prípadom, keď výška plnenia (nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu, a teda prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu. Záver krajského súdu absolútne vylučujúci osobitný režim nemožno akceptovať a predstavuje procesný exces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutiami všeobecných súdov v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, z dôvodu nedostatočného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania a nesprávneho výkladu právnej normy krajským súdom pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

8. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, krajský súd o ňom rozhodol a napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Z uvedeného dôvodu preskúmaniu rozsudku okresného súdu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne namieta nesprávnu interpretáciu § 255 ods. 1 a 2 CSP krajským súdom. Ústavný súd konštatuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavovalo pre sťažovateľa dostupný prostriedok ochrany jeho práv v dôsledku vydania napadnutého rozsudku krajského súdu. V dovolaní sťažovateľ rovnako ako v ústavnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie otázky náhrady trov konania, keďže bol toho názoru, že bol plne procesne úspešný a výška plnenia závisela od úvahy súdu. Napriek tomu, že najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol, tejto jeho námietke sa venoval v bodoch 57 až 59 napadnutého uznesenia vo vzťahu k dôvodom dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže sťažovateľ prípustnosť dovolania nevyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a), b) c) CSP.

10. O ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa v súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu tak bol príslušný rozhodovať najvyšší súd. Sťažovateľ ani netvrdí, že túto svoju námietku nemohol uplatniť v dovolacom konaní. Ústavný súd bude v ďalšej časti tohto uznesenia posudzovať ústavnú udržateľnosť rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa.

11. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti z už uvedených dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

12. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevyklučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Pritom je nutné zdôrazniť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

13. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil.

14. Prvá sťažnostná námietka sťažovateľa je založená na tvrdení o absencii náležitého odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorý nevysvetlil, prečo sa odklonil pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy od ním prezentovaných rozhodnutí, resp. nepoukázal na existujúce rozhodnutia podporujúce jeho závery. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd posudzoval dovoláciu námietku sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení priznania nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur, bez akéhokoľvek výpočtu či vzorca, resp. pri jej nesprávnej výške z hľadiska komparačnej metódy k obdobným prípadom. Najvyšší súd v bode 48 napadnutého uznesenia, odkazujúc na jednotlivé konkrétne časti odôvodnení rozsudkov krajského súdu i okresného súdu, konštatoval náležité vysvetlenie dôvodov rozhodnutia krajského súdu korešpondujúce aj so zákonnými kritériami podľa § 17 ods. 3 a 4 zákona o zodpovednosti za škodu a s jeho judikatúrou (7Cdo/204/2018, publikované ZSP č. 4/2021), v zmysle ktorej určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné, v dôsledku čoho sa ani nemôže – v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady – vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. V bode 50 uviedol, že vzorec pre výpočet výšky nemajetkovej ujmy preto ani nie je možno predostrieť, a pripomenul, že na určenie výšky nemajetkovej ujmy malo vplyv zistenie, že na rodinný život sťažovateľa malo nepriaznivý vplyv nielen nezákonné trestné stíhanie vo veci nedovolaného ozbrojovania, ale skôr trestné stíhanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby, a poukázal na časové súvislosti.

15. Aj ústavný súd už vyslovil, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože jej primeranosť musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné

ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste (porov. IV. ÚS 649/2025 tam vo vzťahu k dĺžke väzby, resp. trestu odňatia slobody).

16. Už samotné prezentované závery najvyššieho súdu i ústavného súdu o nemožnosti vopred stanoviť konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy na základe objektívnych kritérií z dôvodu individuálnych a jedinečných okolností každej jednej veci oslabujú podľa ústavného súdu relevantnosť námietky sťažovateľa o neadekvátnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na rozhodnutia všeobecných súdov, ku ktorým najvyšší súd nezaujal žiadne stanovisko.

17. Zároveň už okresný súd v bode 68 rozsudku konštatoval, že v tejto oblasti sú súdmi priznávané rôzne výšky náhrad nemajetkovej ujmy a na podporu práve svojho záveru o primeranej výške nemajetkovej ujmy rovnako prezentoval judikatúru najvyššieho súdu v obdobných veciach (nezákonné trestné stíhanie).

18. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že sťažovateľom prezentovaným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/118/2016 bola žalobcovi priznaná nemajetková ujma vo výške 13 800 eur za trestné stíhanie trvajúce štyri roky a dva mesiace, a preto ani nezakladá tvrdenú neadekvátnosť sťažovateľovi priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur za tri roky a tri mesiace trvajúce trestné stíhanie. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/106/2013 (ktorý bol predmetom prieskumu ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 754/2016) nemožno pre odlišnosť skutkových okolností na prejednávajúcu vec aplikovať. Okrem trestného stíhania sa vec týkala náhrady nemajetkovej ujmy aj za väzbu žalobcu a súdy aplikovali zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorý neobsahoval kritériá pre určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Obdobne aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010 spočívajú odlišné okolnosti v tom, že žalobca bol vo väzbe a súdy priamo aplikovali čl. 5 ods. 5 dohovoru, kedy je nevyhnutné rešpektovať judikatúru ESLP, keďže zákon účinný v čase vydania rozhodnutia o väzbe nepoznal nárok na „nemajetkovú“ ujmu.

19. Najvyšší súd tak podľa názoru ústavného súdu v dostatočnom rozsahu ozrejmil, prečo dospel k záveru o odmietnutí dovolania sťažovateľa podaného podľa § 420 písm. f) CSP namietajúceho nedostatočné odôvodnenie krajského súdu vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy. Predmetnú námietku preto ústavný súd hodnotí ako nedôvodnú.

20. Ústavný súd je v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta nesprávnu interpretáciu § 255 ods. 1 a 2 CSP krajským súdom, nie najvyšším súdom. V bode 11 tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti napadnutého rozsudku krajského súdu ako neprípustnú odmietol. V záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa však zhodnotí, ako na námietku nesprávneho rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania reagoval najvyšší súd. Pritom berie do úvahy, že najvyšší súd mohol podľa § 440 CSP predmetnú námietku posúdiť len v rozsahu dôvodov podaného dovolania [podľa § 420 písm. f) CSP].

21. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí

všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania (porov. IV. ÚS 652/2018).

22. Najvyšší súd po rekapitulácii príslušných častí odôvodnenia rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu (body 57 a 58 napadnutého uznesenia) konštatoval absenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Ústavný súd vo vzťahu k sťažostnej argumentácii pripomína, že z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva záver absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu. Naopak, už okresný súd sťažovateľa považoval za plne úspešného v rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy a pomer úspechu stanovil vo vzťahu k nároku na náhradu škody (ktorého výška na rozdiel od nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nezávisí od úvahy súdu).

24. Konajúce súdy v okolnostiach prejednávanej veci zohľadnili pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skutočnosť, že sťažovateľ uplatnil viacero odlišných nárokov (nárok na náhradu škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy) a pri stanovení (jednotlivých) pomerov úspechu z odlišností týchto nárokov vychádzali. Ich myšlienkový postupy sú zachytené v odôvodnení napadnutých rozsudkov. Najvyšší súd navyše v napadnutom uznesení vysvetlil v dostatočnom rozsahu, prečo dovolanie sťažovateľa aj vo vzťahu k namietanému rozhodovaniu o nároku na náhradu trov konania odmietol.

25. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (ako aj jeho vydaní predchádzajúcich rozsudkov okresného súdu a krajského súdu) vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie sťažovateľa považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z už uvedených dôvodov za ústavne udržateľné, spĺňajúce ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a keďže nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa uvedenými v ústavnej sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu